

Daňová smršť' ovlivní každého

Sumou zhruba 100 miliard korun zatíží státní rozpočet pro příští rok rozsáhlý daňový balíček, který vešel ve známost hlavně díky zrušení superhrubé mzdy. Změn se ale na finance českých domácností hrne mnohem víc. Lidé většinou vlivem všech různých daňových úprav ušetří.

MIROSLAV PETR

Jisté je, že rok 2021 bude daňovým zvratem, jaký Česko dlouho nezažilo. Nejen z pohledu sumy, kterou stát zadluží erární ekonomiku vlivem zrušení superhrubé mzdy, ale i počtem dalších daňových změn. Zvýšením základní slevy na poplatníka počínaje a korunovým snížením sazby spotřební daně z nafty konče.

Některé vlivy se projeví krátce po Novém roce, a to včetně menšího či většího nárůstu čisté mzdy zaměstnanců, jiné o několik měsíců později, což bude případ dalšího zvýšení tabákové daně, a tedy i zdražení kuřiva.

Zrušení superhrubé mzdy fakticky znamená, že zůstane – podle návrhu premiéra Andreje Babiše (ANO), podpořeného opoziční ODS – dosavadní sazba 15 procent, k ní přibude 23procentní sazba pro vysokopříjmovou kategorii zaměstnanců, jež nahradí stávající solidarní přírůstek. Týkat se bude lidí s platem zhruba nad 140 tisíc korun měsíčně.

Procenta se ale budou počítat z nižšího základu, tedy ze zaměstnancovy hrubé mzdy. Nikoliv té superhrubé, která dnes zahrnuje navíc ještě v Česku vysoké firemní odvody sociálního a zdravotního pojištění. Babiš i šéf ODS Petr Fiala to zdůvodňují potřebou přilepšit lidem, dát jim peníze, což je prý potřebné zejména v této těžké době. „U všech snižujeme daň stejně,“ tvrdí o návrhu Babiš.

Malý plat, malé přilepšení

V praxi to ale vypadá tak, že čím vyšší mzda, tím vyšší přilepšení. Pracovník s 20 tisíci měsíčně hrubého si polepší zhruba o tisícovku a 250 korun k tomu mu přibude díky zvýšení základní slevy na poplatníka, což je opatření, které – na rozdíl od zrušení superhrubé mzdy – vylepšuje příjem všem o stejnou částku. A to i živnostníkům. Zaměstnanec, který pobírá 100 tisíc hrubého, si už polepší částkou přes 5,3 tisíce.

Kritiky i zastávce má zrušení superhrubé mzdy, které samo o sobě ochudí rozpočet státu a samospráv o víc než 80 miliard korun, nejen mezi politiky, ale i ekonomy. Zatímco guvernér České národní banky Jiří Rusnok mluví o hazardu

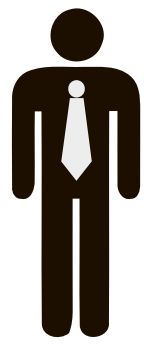
Nejdůležitější daňové změny roku 2021

Zrušení superhrubé mzdy

Co je superhrubá mzda
■ Celkový náklad firmy na zaměstnance, tedy hrubá mzda plus odvod sociálního (25% z hrubé mzdy) a zdravotního pojištění (9% z hrubé mzdy) za zaměstnavatele.

Daň z příjmů se bude nově počítat

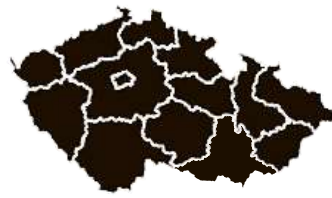
■ 15% nikoli ze superhrubé, ale z hrubé mzdy. Pro zaměstnance se mzdou vyšší než čtyřnásobek průměru (pro příští rok 141 764 Kč měsíčně) se použije sazba 23%.

Vyšší základní sleva na poplatníka

■ Dosud si mohou plátců daně z příjmů odečítat 24 840 Kč ročně (2070 Kč měsíčně). Nově se pro rok 2021 zvyšuje sleva na poplatníka o 3000 Kč na 27 840 Kč (2320 Kč za měsíc) a pro rok 2022 o další 3000 Kč na 30 840 Kč.

o 3000 Kč na 27 840 Kč (2320 Kč za měsíc) a pro rok 2022 o další 3000 Kč na 30 840 Kč.

Víc peněz z výběru daní pro obce a kraje

■ V rámci rozpočtového určení daní a jako částečná kompenzace ztrát po zrušení superhrubé mzdy by se měl zvýšit podíl obcí na výnosu z daní z 23,58% na 25,84% a podíl krajů z 8,92% na 9,78%.

Daňový bonus

■ Ruší se strop pro uplatnění daňového bonusu, dnes činí 64 000 Kč ročně.

Je-li daňová povinnost plátce záporná vlivem slevy na daní za vyživované děti, jde o daňový bonus. Ten finanční úřad zatím vyplácí jen do stanovené hranice.

Stravenkový paušál

■ Stát hodlá umožnit zaměstnavatelům, aby jako zaměstnanecký benefit mohli vyplácet lidem místo stravenek přímo peníze – na účet zvlášť mimo mzdu. Firmy si mohou stejně jako u stravenek odečíst 55% hodnoty z daňového základu.

Snížení daně z nafty

■ Současná sazba spotřební daně z nafty se sníží o 1 Kč z nynějších 9,95 Kč/l. Dle ministerstva průmyslu by se levnější nákupní cena pro pumpaře měla stejnou měrou odrazit i v nižší ceně pro řidiče.

Opět zdraží tabákové výrobky

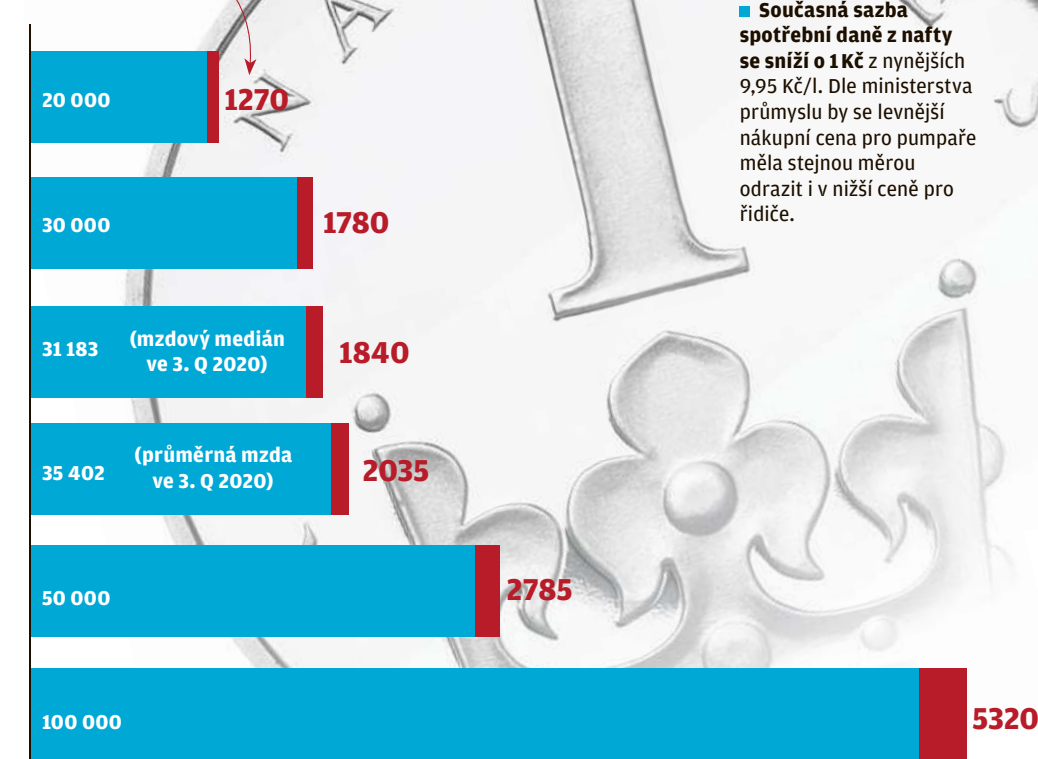
■ Po zvýšení spotřební daně z tabáku v roce 2020 přijde další. V roce 2021 vzroste daň z jedné krabičky cigaret (a minimálně o tolik i finální cena) průměrně o 8 Kč, z balení tabáku ke kouření o 11 Kč, z krabičky náplní zahřívajícího tabáku o 2 Kč. V letech 2022 a 2023 bude nárůst poloviční.

Zdroj: ministerstvo financí, LN

O kolik korun měsíčně vzroste čistá mzda zaměstnanců

Hrubá měsíční mzda v korunách

Přilepšení k čisté mzdě v korunách

s veřejnými financemi a nevěří, že lidé peníze začnou ve velkém utrácet, člen ekonomické rady vlády a hlavní ekonom Trinity Bank Lukáš Kovanda ho považuje smysluplný. „Příští rok bude těžký a určitě to podpoří spotřebu lidí a kola ekonomiky, aby se začala zase rychle otáčet,“ uvedl Kovanda.

Přilepšení na mzdách by mělo všech 4,5 milionu zaměstnanců u nás pocítit už v rámci výplat za leden. To je však velká výzva a téměř šibeniční termín ke změně účetních programů pro všechny pracovníky mzdových účtáren.

Velkou neznámou je však celková mzdová politika zaměstnavatelů. A to zda, případně o kolik svým lidem upraví příjmy samy firmy. Někde už kolektivní vyjed-

návání s odbory vedla k závazku dalšího zvyšování mezd, třeba v řetězcích Billa si zaměstnanci prodejen polepší v průměru o pět procent na příští dva roky, řádově o stokoruny vzroste v příštím roce tarifní mzda zaměstnancům Třínečských železáren. Firmy z oboru průmyslu a maloobchodu patří k méně postiženým koronakrizí, jinde ale covid zasáhl hospodaření podniků mnohem víc. A těžce strádající firmy budou těžko ze svého přidávat.

Medián roste jako průměr

Tím spíše, když v roce 2021 za ně část této práce udělá zrušení superhrubé mzdy. „Díky plánované změně daňového systému se zvýší čisté mzdy zaměstnanců, i když

jim zaměstnavatelé nezvýší hrubé mzdy. To povede ke zvýšení životní úrovně zaměstnanců, aniž by se musely zvyšovat mzdové náklady firem,“ říká hlavní ekonom BHS Štěpán Křeček.

„Je to firma od firmy, neplatí to všude,“ říká na téma zvyšování mezd ve firmách předseda Českomoravské konfederace odborových svazů (ČMKOS) Josef Středula. „Ale pro nás zcela neakceptovatelné je, aby pan premiér říkal, nezvyšujte mzdy, my vám to nahradíme zrušením superhrubé mzdy. To považujeme na naprosto nehorázné. A to z mnoha důvodů. Proč by se neměly zvyšovat mzdy ve firmě, která má dobrý hospodářský výsledek?“ uvedl Středula s odkazem na pro-

hlášení premiéra Andreje Babiše na říjnovém sněmu Svazu průmyslu a dopravy.

A kolik Češi vlastně berou? Ve třetím čtvrtletí roku 2020 dosáhla průměrná mzda částky 35 402 korun, což je meziroční nárůst o 1716 korun a 5,1 procenta. Jenže většina zaměstnanců na průměrnou mzdu nedosáhne, protože její hodnota je zkrácena vysokopříjmovými skupinami obyvatel. Vhodnějším ukazatelem je proto medián mezd.

Ten vyjadřuje částku přesně uprostřed řady všech zaměstnanců, seřazených vzestupně podle výše mezd. Ve třetím čtvrtletí letoška dosáhl medián mezd hodnoty 31 183 korun, což je meziroční růst taktéž o 5,1 procenta.

Velký stravenkový úprk nejspíš nenastane

LENKA JANČAROVÁ
IVANA PEČINKOVÁ

Čelá řada zaměstnanců se možná v příštím roce rozloučí s klasickou stravenkou. Stravenkový paušál, jenž umožní vyplácení příspěvků na stravování zaměstnanců přímo, je součástí daňového balíčku, který před týdnem schválila sněmovna.

Díky paušálu budou moci zaměstnanci místo papírových poukazek či elektronických karet dostávat příspěvek ve formě nezdaněných peněz vedle výplaty. Zaměstnavatelé se ale stejně tak mohou rozhodnout, že zůstanou u dosavadního způsobu. Daňové zvýhodnění v případě paušálu zůsta-

ne stejné jako u stravenek – v případě stokorunové stravenky by tak zaměstnanci měli 55 korun za každý odpracovaný den. Tyto peníze by dostávali vyúčtované samostatně, protože by na rozdíl od mzdy nepodléhaly povinným odvodům a daním.

Pro firmy z venkova

Stravenkový paušál vítají spíše menší firmy v menších městech. „Pro členské firmy Asociace malých a středních podniků a živnostníků je zásadní, že je to pro zaměstnavatele dobrovolné a může sám zvolit, zda zůstane u stravenek, nebo přejde na paušál. Paušál přivítají zejména firmy z venkova nebo odlehlejších

míst, kde během polední půlhodinové pauzy není možné stihnout odjet někam na teplý oběd a vrátit se, případně se ještě převléci do pracovního oděvu včetně ochranných pomůcek,“ říká ředitelka asociace Eva Svobodová.

Takovým příkladem je třeba firma Audacio, která se vedle komponentů pro automobilový průmysl zaměřuje na stavebnictví a přesné strojírenství. „Papírové stravenky jsme měli a před lety jsme je zrušili. Pro malé a střední firmy, zvláště když jsou zaměřené na výrobu a sídlí v menším městě, totiž nejsou vhodné. Naši zaměstnanci vzhledem k charakteru výrobního procesu na oběd do restaurace nechodí a obecně je

u nás málo míst, která stravenky přijímají. Lidé si nosí jídlo z domu a mají u nás skvěle vybavenou jídelnu,“ říká majitel a ředitel Audacia Jindřich Pecl.

Psychologický efekt

Jan Pivoňka, manažer personální agentury Manpower Group, která zajišťuje zaměstnance významné části českých firem, soudí, že zavedení paušálu není pro firmy zásadním tématem. „Pro střední a velké společnosti by přechod nepřinesl žádné významné úspory, protože často nemusí stravenkovým firmám platit žádné provize. A stravenka je stále vnímána jako benefit navíc. Psychologicky by zaměstnanec jejím zrušením spíše

ztratil, aniž by firma finančně získala, takže velký úprk od stravenek nečekám,“ říká Pivoňka.

Největší výrobní firmy mají jasno – vydávají se cestou závodního stravování. Škoda Auto v současnosti dokončuje novou centrální kuchyni v Mladé Boleslavi. Systém buduje dlouhodobě ve spolupráci s odbory. „Zejména v současné době se ještě více potvrdila správnost této strategie na poli stravování zaměstnanců,“ říká mluvčí Tomáš Kotera s tím, že podnik o zavedení stravenkového paušálu pro kmenové zaměstnance neuvažuje.

Vlastislav Bříza, většinový majitel holdingu Koh-i-noor, který zaměstnává dva a půl tisíce

Daňový balíček přináší ale i další změny, byť z pohledu peněženky obyvatel Česka o něco méně výrazné. Zvýší se už zmíněná základní sleva na poplatníka, která dnes činí 24 840 korun na rok, tedy 2070 korun na měsíc. Navýšení bude činit tři tisíce korun na rok, tedy 250 korun na měsíc. O to se tedy ještě navýší částka, kterou zaměstnanec uspoří díky zrušení superhrubé mzdy.

V příštím roce se také ruší strop daňového bonusu, tedy záporné daně, která vzniká uplatněním slevy na daní za vyživované děti. Dosud ho finanční úřad vyplácí do výše 64 tisíc korun ročně. Toto opatření tedy pomůže rodinám s dětmi.

Levnější nafta, dražší cigarety

Řidiči se zase mohou těšit na levnější naftu. Daňový balíček snížil sazbu spotřební daně, která činí 9,95 koruny z litru, o jednu korunu. Ministerstvo průmyslu a obchodu se tím snaží přilepšit zejména nákladním dopravcům, kteří dnes složitě čelí dumpingovým cenám konkurence z Polska či Bulharska, kde tamní kamiony tankují palivo mnohem výhodněji a v Česku pak díky levnějším nabídkám přebírají zakázky na přepravu zboží. Za tankování ale ušetří zhruba korunu z jednoho litru i řidiči osobáku. Ovšem jen dieselů. Daň z benzínu se nemění.

Nemění se ani současná pravidla nulového zdanění příjmů z prodeje cenných papírů včetně třeba akcií firem, které vlastníci držel déle než tři roky. Pirátský poslanci navrhovali, aby byl osvobozen od daně z příjmů pouze roční příjem z takového prodeje do výše 20 milionů korun pro jednoho poplatníka. Zděšení podnikatelů a ekonomů z důsledků takového opatření například pro převody majetku v rodinných firmách zažehnali senátory, kteří návrh shodili ze stolu.

Daňový balíček zavádí také takzvaný stravenkový paušál, zaměstnavatelé si budou moci vybrat, zda budou svým lidem nadále nabízet stravenky, nebo přímo peníze.

Na výběr však nemají kuřáci. Už letos stát zvýšil tabákovou daň nejen v novodobé historii Česka. Krabička vlivem toho podražila naráz v průměru o 13 korun, a větší cigarety dnes tedy stojí víc než sto korun. V předchozích letech se daň zvyšovala zhruba o tři až čtyři koruny za krabičku. V roce příštím, poté, co trafiky doprodají letošní zásoby, však přijde další zdražení. U cigaret se daň zvýší o osm korun a minimálně o stejnou částku vzroste i finální cena v obchodech. V případě řezaného tabáku ke kouření vzroste daň o 11 korun, u krabičky 20 kusů náplní do zahřívajících tabákových výrobků typu IQOS a Glo pak o dvě koruny.

S příspěvním Ivanou Pečinková